

รายงาน

เฝ้าระวังทางระบาดวิทยา WESR

ประจำสัปดาห์

Weekly Epidemiological Surveillance Report

สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข / Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health.

ISSN 0859-547X http://epid.moph.go.th/weekly/w_2549/menu_wesr49.html

ปีที่ ๓๗ : ฉบับที่ ๒๔ : ๒๓ มิถุนายน ๒๕๔๙ Volume 37 : Number 24 : June 23, 2006

สัปดาห์ที่	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕	๑๖	๑๗	๑๘	๑๙	๒๐	๒๑	๒๒	๒๓	๒๔	๒๕	๒๖
จำนวนจังหวัดที่ส่ง	๔๙	๔๘	๔๒	๔๗	๖๗	๖๒	๖๑	๖๓	๖๓	๖๔	๖๔	๗๐	๖๔	๖๖	๖๐	๖๖	๖๑	๖๑	๖๘	๖๕	๖๔	๖๖	๖๘	๖๘		

สัปดาห์ที่ ๒๔ ระหว่างวันที่ ๑๑ - ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๙

จำนวนจังหวัดส่งข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาเร่งด่วนทันตามกำหนดเวลา

ส่งทันเวลา ๖๘ จังหวัด คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๔๖

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

การสอบสวน กรณีรถยนต์โดยสารประสบอุบัติเหตุ

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีนาคม 2549

(Case Investigation of Bus Accident, Phra Nakhon Si Ayutthaya, March 2006)

การสอบสวนทางระบาดวิทยา

ผู้สรุปรายงานสอบสวน

นิพนธ์ พูลสวัสดิ์* นพ.จิรภัทร กัลยาณพจน์พร**

* สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 กรุงเทพมหานคร

** สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

ความเป็นมา

กลุ่มโรคระบาดวิทยา สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 กรุงเทพมหานคร ได้รับทราบข่าวจากหนังสือพิมพ์รายวันว่า มีอุบัติเหตุรถยนต์โดยสารประจำทางปรับอากาศชั้น 2 เส้นทางกรุงเทพมหานคร - อ่างทอง พลิกคว่ำบนถนนสาย 309 พระนครศรีอยุธยา - อ่างทอง บริเวณหลักกิโลเมตรที่ 14 - 15 โดยเบื้องต้นสันนิษฐานว่า มีสาเหตุจากยางล้อหน้าด้านขวาระเบิด มีผู้เสียชีวิต จำนวน 4 ราย และผู้บาดเจ็บ จำนวน 20 ราย เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลพระนครศรีอยุธยา ในวันที่ 1 มีนาคม 2549 อุบัติเหตุครั้งนี้มีผู้เสียชีวิตและผู้บาดเจ็บจำนวนมาก กลุ่มโรคระบาดวิทยา สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 กรุงเทพฯ จึงได้ออกสอบสวนร่วมกับสำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค, ศูนย์ความปลอดภัยทางจราจร กระทรวงคมนาคม และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ในวันที่ 2 มีนาคม 2549

สารบัญ

◆ การสอบสวน กรณีรถยนต์โดยสารประสบอุบัติเหตุจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีนาคม 2549	417
◆ สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์ สัปดาห์ที่ 24 ระหว่างวันที่ 11 - 17 มิถุนายน 2549	422
◆ สถานการณ์โรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาเร่งด่วนประจำสัปดาห์ สัปดาห์ที่ 24 ระหว่างวันที่ 11 - 17 มิถุนายน 2549	424
◆ ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาเร่งด่วนประจำสัปดาห์ สัปดาห์ที่ 24 ระหว่างวันที่ 11 - 17 มิถุนายน 2549	425

วัตถุประสงค์

1. เพื่อหาสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง
2. เพื่ออธิบายลักษณะการเกิดอุบัติเหตุ และการบาดเจ็บ
3. เพื่อควบคุมและเป็นแนวทางสำหรับการป้องกันอุบัติเหตุในอนาคตต่อไป

วิธีดำเนินการ

ศึกษาประวัติอุบัติเหตุทางจราจร โดยการสอบสวนอุบัติเหตุดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลการบาดเจ็บและประวัติการรักษาของผู้บาดเจ็บ โดยการสัมภาษณ์ผู้บาดเจ็บและญาติ บุคลากรทางการแพทย์ผู้รักษาและดูแลผู้ป่วย และทบทวนบันทึกการรักษาของผู้บาดเจ็บที่เข้ารับการรักษาที่ โรงพยาบาลพระนครศรีอยุธยา
2. รวบรวมข้อมูลรถยนต์โดยสารคันที่ประสบอุบัติเหตุ โดยการสัมภาษณ์เจ้าของรถยนต์ พนักงานสอบสวนเจ้าหน้าที่ขนส่งจังหวัด และบริษัท ขนส่ง จำกัด
3. ค้นหาผู้บาดเจ็บเพิ่มเติม โดยมีนิยาม คือ ผู้โดยสารรถประจำทางสายกรุงเทพฯ - อ่างทอง และได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ บนถนนสาย 309 พระนครศรีอยุธยา - อ่างทอง ระหว่างหลักกิโลเมตรที่ 14 - 15 ในวันที่ 1 มีนาคม 2549
4. สำรวจสิ่งแวดล้อมบริเวณที่เกิดอุบัติเหตุและบริเวณใกล้เคียง
5. สำรวจสภาพรถยนต์โดยสารและอุปกรณ์
6. สำรวจสภาพถนนบริเวณจุดที่เกิดเหตุ

เครื่องมือที่ใช้

1. แบบสอบสวนอุบัติเหตุจากการขนส่งทางการจราจร ของสำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ซึ่งมีเนื้อหาประกอบด้วย ประวัติส่วนบุคคล อาการบาดเจ็บ ข้อมูลการเดินทาง และข้อมูลสภาพการโดยสารภายในรถ
2. อุปกรณ์ในการถ่ายภาพ และบันทึกข้อมูล

ผลการสอบสวน

1. ประวัติการบาดเจ็บ

จากอุบัติเหตุครั้งนี้ มีผู้โดยสาร ทั้งหมด 40 คน บาดเจ็บ 26 ราย ในจำนวนนี้ เสียชีวิต จำนวน 4 ราย ผู้บาดเจ็บ จำนวน 22 ราย เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลพระนครศรีอยุธยา จำนวน 11 ราย โรงพยาบาลป่าโมก 8 ราย โรงพยาบาลอ่างทอง จำนวน 2 ราย และโรงพยาบาลราชธานี 1 ราย บาดเจ็บเล็กน้อยไม่ได้เข้ารับการรักษา 4 ราย ผู้บาดเจ็บส่วนใหญ่มีอาการเล็กน้อยได้รับการรักษาแล้วแพทย์อนุญาตให้กลับบ้าน คงเหลือผู้บาดเจ็บที่รอดูอาการ 4 ราย ที่โรงพยาบาลพระนครศรีอยุธยา ผู้บาดเจ็บทั้งหมดมีอายุระหว่าง 16 – 57 ปี อายุเฉลี่ย 26.5 ปี

จากการทบทวนบันทึกทางการแพทย์ผู้เสียชีวิต 4 ราย พบว่า เป็นเพศหญิง 2 ราย และชาย 2 ราย อายุระหว่าง 20 – 40 ปี อายุเฉลี่ย 27 ปี อาการบาดเจ็บส่วนใหญ่มีรอยช้ำและมีแผล เสียชีวิตในสถานที่เกิดเหตุ 3 ราย และเสียชีวิตระหว่างนำส่งโรงพยาบาล 1 ราย ทั้ง 4 รายนั่งอยู่แถวด้านหน้ารถ (ตามตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ลักษณะประชากรและสาเหตุการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุรถยนต์โดยสารพลิกคว่ำ
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีนาคม 2549

รายที่	เพศ	อายุ(ปี)	อาการบาดเจ็บ	สาเหตุการเสียชีวิต	ที่นั่ง	สถานที่ เสียชีวิต
1	ญ	25	1. แผลใต้ตาขวา 2. ขั้วบริเวณอก, สะโพกขวา	หน้าอกอัดกับเบาะ หายใจไม่ออก	แถวแรกติดหน้าต่าง หลังคนขับ	ในที่เกิดเหตุ
2	ญ	20	1. รอยขั้วรักแร้, แก้มขวา 2. แผลต้นแขนขวา, สะบักขวา	กระดูกซี่โครงหัก ทิ่มปอด	แถวที่ 2 ติดทางเดิน ด้านคนขับ	ในที่เกิดเหตุ
3	ช	23	1. รอยขั้วและถลอกบริเวณชาย โครงด้านซ้าย 2. ฐานกะโหลกศีรษะแตกร้าว	ฐานกะโหลกศีรษะ แตกร้าว	แถวที่ 2 ติดหน้าต่าง ด้านประตูทางขึ้น	ในที่เกิดเหตุ
4	ช	40	1. ขั้วบริเวณหน้าอก 2. กระดูกคอหัก	กระดูกคอหัก	แถวแรกติดหน้าต่าง ด้านประตูทางขึ้น	ระหว่างนำส่ง โรงพยาบาล

ผู้บาดเจ็บที่อยู่ระหว่างรอดูอาการ 4 ราย พบว่า เป็นเพศหญิง 2 รายและชาย 2 ราย อายุระหว่าง 25 – 51 ปี อายุเฉลี่ย 34 ปี มีอาการบาดเจ็บได้แก่ แขนหน้าอก หายใจไม่ออก กระดูกหัก และผื่นแดงบริเวณใบหน้าและลำตัว เนื่องจากโดนน้ำมันรถหกใส่ขณะเกิดอุบัติเหตุ เป็นต้น และส่วนใหญ่นั่งด้านหน้าและด้านเดียวกับคนขับ (ตามตารางที่ 2) จากการสัมภาษณ์ผู้บาดเจ็บ พบว่า รถยนต์โดยสารได้ออกเดินทางจากสถานีขนส่งสายเหนือ (หมอชิตใหม่) วันที่ 1 มีนาคม 2549 เวลา 13.10 น. ได้เดินทางถึงจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เวลา 15.00 น. ได้จอดรับผู้โดยสารเพิ่ม และได้เดินทางต่อไปจังหวัดอ่างทองตามถนนหมายเลข 309 สภพพรถ พนักงานขับรถและความเร็วรถเป็นปกติ จนเดินทางถึงระหว่างหลักกิโลเมตรที่ 14 – 15 อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ล้อหน้าด้านขวาเกิดการระเบิด รถเสียหลักบังคับไม่อยู่วิ่งลงข้างทางด้านขวาของถนน แล้วพลิกคว่ำลงทางด้านขวาของรถและหงายด้านท้องขึ้น

ตารางที่ 2 ลักษณะประชากรและอาการบาดเจ็บของผู้บาดเจ็บที่ต้องอยู่ในความดูแลของแพทย์
จากอุบัติเหตุรถยนต์โดยสารพลิกคว่ำ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีนาคม 2549

รายที่	เพศ	อายุ(ปี)	อาการบาดเจ็บ	ที่นั่ง
1	ญ	25	แขนขาขยับไม่ได้และแน่นหน้าอก	แถวที่ 4 ติดหน้าต่างด้านคนขับ
2	ช	25	หายใจไม่ออก ผื่นแดงบริเวณหน้า	แถวที่ 2 ติดหน้าต่างด้านคนขับ
3	ช	36	เจ็บหน้าอก กระดูกแขนขาหัก ผื่นแดงบริเวณลำตัว	แถวแรกติดทางเดินด้านคนขับ
4	ญ	51	กระดูกไหปลาร้าข้างขวาหัก	แถวที่ 3 ติดหน้าต่างด้านประตู ทางขึ้น

2. การสำรวจสภาพรถยนต์โดยสาร

การสำรวจสภาพรถยนต์โดยสาร พบว่า เป็นรถยนต์โดยสารปรับอากาศชั้น 2 ขนาดความจุผู้โดยสาร 45 ที่นั่ง ชั้นเดียว หมายเลขทะเบียน จังหวัดอ่างทอง จดทะเบียนปี 2523 มีที่นั่ง 4 แถว ได้ปรับปรุงตัวถังรถใหม่ประมาณ 5 ปี หลังเกิดอุบัติเหตุหลังคาขยุบติดเบาะ ข้างล้อหน้าด้านขวามีรอยระเบิดนิกซาด ดอกยางบวม และดิน ระบุวันผลิตสัปดาห์ที่ 24 ปี 2005

สภาพรถ

ยางล้อหน้าที่ระเบิด

ดอกยางบวม

3. การสำรวจสภาพของถนน

การสำรวจสภาพถนนสาย 309 พระนครศรีอยุธยา - อ่างทอง บริเวณจุดที่เกิดเหตุหลักกิโลเมตรที่ 14 - 15 พบว่าเป็นถนนขนาด 2 ช่องจราจร เป็นทางตรงร่ว้งสวนทางผิวถนนเรียบขอบทางลึกชันประมาณ 4 เมตร

ผิวถนนจุดเกิดเหตุ

ขอบถนนจุดเกิดเหตุ

4. การสำรวจสิ่งแวดล้อม

การสำรวจสิ่งแวดล้อมบริเวณจุดเกิดเหตุ พบว่า บริเวณ 2 ข้างทางไม่มีต้นไม้ใหญ่ มีหญ้าเป็นหย่อมๆ และถัดไปเป็นทุ่งนาไม่มีน้ำขัง ด้านขวามีเสาไฟฟ้าแรงสูง ไม่มีสิ่งกีดขวางเส้นทางจราจร และบริเวณโดยรอบไม่มีสิ่งปลูกสร้างเป็นที่อยู่อาศัย

ข้างถนนจุดเกิดเหตุ

อภิปรายผล

การสอบสวนอุบัติเหตุในครั้งนี้ พบว่า สาเหตุเกิดจากการระเบิดของยางล้อหน้าด้านขวา ทำให้พนักงานขับรถไม่สามารถบังคับรถให้วิ่งไปตามถนนได้ รถได้วิ่งเฉียงลงข้างทางด้านขวาซึ่งเป็นถนนมีไหล่ทางลึกชันมาก รถเฉียงและพลิกคว่ำทางด้านท้องรถขึ้น ทำให้หลังการรถดับดับผู้โดยสาร โดยเฉพาะด้านหน้า มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บจำนวนมาก จากการสำรวจสภาพของยาง พบว่า มีดอกยางบวมเป็นบางจุด ซึ่งอาจเกิดจากการใช้งานอย่างต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลายาวนาน และดอกยางมีสภาพสึกหรอเหลือสภาพการใช้งานประมาณ 60 % นอกจากนี้ การสำรวจสภาพถนนและสิ่งแวดล้อมบริเวณจุดเกิดเหตุ พบว่า มีขอบทางลึกชัน พบรอยรถวิ่งในสภาพเฉียงลงด้านขวา ทำให้รถพลิกคว่ำทางด้านขวา หากพนักงานขับรถบังคับรถลงทางด้านขวาในทางตรงอาจเกิดความเสี่ยงน้อยกว่าทั้งชีวิตและทรัพย์สิน

พบผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุรถยนต์โดยสารประจำทางสายกรุงเทพฯ - อ่างทอง พลิกคว่ำ วันที่ 1 มีนาคม 2549 จำนวน 26 ราย อายุระหว่าง 16 - 57 ปี อายุเฉลี่ย 26.5 ปี คิดเป็นอัตราบาดเจ็บและเสียชีวิต ร้อยละ 65 จากจำนวนผู้โดยสารทั้งสิ้น 40 คน จำแนกเป็นผู้เสียชีวิต 4 ราย เป็นเพศชาย 2 ราย และหญิง 2 ราย สาเหตุการเสียชีวิต ได้แก่ กระดูกซี่โครงหักทิ่มปอด กระดูกคอหัก ฐานกะโหลกศีรษะแตกร้าว และหน้าอกอัดกับเบาะหายใจไม่ออก ผู้เสียชีวิตทั้งหมดอายุระหว่าง 20 - 40 ปี อายุเฉลี่ย 27 ปี เสียชีวิตในที่เกิดเหตุ 3 ราย ระหว่างนำส่งโรงพยาบาล 1 ราย และผู้เสียชีวิตทั้งหมดนั่งอยู่ตอนหน้าของรถ ส่วนผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ จำนวน 22 ราย บาดเจ็บเล็กน้อยแพทย์อนุญาตให้

กลับบ้านได้ 18 ราย เหลือเฝ้าดูอาการอีก 4 ราย เป็นเพศหญิง 2 ราย และชาย 2 ราย อายุระหว่าง 25 – 51 ปี อายุเฉลี่ย 34 ปี มีอาการบาดเจ็บได้แก่ แขนงอก หายใจไม่ออก กระดูกหัก และผื่นแดงตามใบหน้าและลำตัว สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุจากยางล้อหน้าด้านขวาระเบิด ทำให้รถบังคับไม่ได้พุ่งลงข้างทางลักษณะเฉี่ยวไปกับถนน ส่วนสาเหตุการระเบิดอาจเกิดจากการใช้งานอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานานหรือจากสภาพของอากาศที่ร้อน นอกจากนี้ทีมสอบสวนได้ดำเนินการประสานงานให้แขวงทางดัตช์ไปเตือนประชาชน และตีเส้นจราจรบริเวณจุดเกิดเหตุ นอกจากนี้ ยังได้แนะนำให้เจ้าของรถหมั่นตรวจสภาพรถและปรับปรุงสภาพของรถให้มีความปลอดภัยในการใช้งานอยู่เสมอ

ข้อจำกัดในการสอบสวน

1. ข้อมูลพนักงานขับรถไม่ครบถ้วน เนื่องจากพนักงานสอบสวนแจ้งว่า พนักงานขับรถได้เสียชีวิตในจุดที่เกิดเหตุ ทำให้ข้อมูลพฤติกรรมบางส่วนไม่ครบถ้วน
2. ข้อมูลผู้โดยสารบางส่วนไม่ครบ เนื่องจากผู้ที่ไม่ได้รับการบาดเจ็บหรือได้รับการบาดเจ็บเพียงเล็กน้อยได้เดินทางกลับบ้านแล้วในวันที่เกิดเหตุ เหลือเพียงผู้ที่ต้องอยู่ในความดูแลของแพทย์ 4 ราย

มาตรการควบคุมที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

1. แขวงทางดัตช์ได้ดำเนินการทำป้ายเตือนและตีเส้นจราจรใหม่บริเวณที่เกิดเหตุ
2. แจ้งให้เจ้าของรถตรวจอุปกรณ์รถคันอื่นที่ยังใช้งานอยู่ เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. เจ้าของรถต้องหมั่นตรวจสภาพของรถตามมาตรฐานกำหนด โดยเฉพาะสภาพยางรถยนต์ ระบบเบรก คลัช หากมีสภาพไม่สมบูรณ์ไม่ควรนำรถออกมาให้บริการแก่ประชาชน เพราะอาจทำให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตและทรัพย์สิน
2. เจ้าหน้าที่ขนส่งต้องเข้มงวดในการตรวจจับ หากพบว่า มีรถยนต์โดยสารที่มีสภาพที่ไม่เหมาะสมและเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ หรือหากไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ควรระงับการบริการรับส่งผู้โดยสารทันที
3. ประชาชนทั่วไปควรระมัดระวังในการโดยสารรถยนต์สาธารณะ โดยเฉพาะรถที่มีสภาพไม่พร้อมในการใช้งาน
4. ควรมีการปรับปรุงสภาพถนน รวมทั้งสิ่งแวดล้อมริมทาง ป้ายจราจร สัญญาณเตือนให้ชัดเจน ให้มีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยในการใช้เส้นทางจราจร

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณแพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของโรงพยาบาลพระนครศรีอยุธยา โรงพยาบาลบางบาล ที่กรุณาให้ข้อมูลผู้ป่วยเป็นอย่างดี ขอขอบคุณหัวหน้าสำนักงานประกันภัยกลางจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เจ้าหน้าที่บริษัท ขนส่ง จำกัด ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ และผู้อำนวยการและเจ้าหน้าที่สำนักงานโยธาและแผนการขนส่งและการจราจร กระทรวงคมนาคม อาจารย์จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีที่ร่วมดำเนินการสอบสวน ทำให้การสอบสวนอุบัติเหตุในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ท่านสามารถส่งข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อเนื้อหาวิชาการที่ตีพิมพ์ ไปที่ ทาง E-mail sirirak@health.moph.go.th หรือ ทางโทรสาร 0-2590-1731 ทางไปรษณีย์ กองบรรณาธิการรายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ สำนักงานระบาดวิทยา ตึก 4 ชั้น 6 สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000